

DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Gaidarlî Vitali și de către avocatul acestuia, Covaliov Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui

*Gaidarlî Vitali XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în r-nul XXXXXX*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.09.2018 – 04.04.2019;

Instanță de apel: 28.10.2020 – -16.12.2020;

Instanță de recurs: 05.03.2021 – 21.04.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 04 aprilie 2019, Gaidarlî Vitali a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.art.27, 322 alin.(3) Cod penal, la 1 an închisoare;

- art.217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa funcții și de a se ocupa cu activitatea legată de circulația drogurilor pe un termen de 5 ani.

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 7 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea dreptului de a ocupa funcții și de a se ocupa cu activitatea legată de circulația drogurilor pe un termen de 5 ani.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3 360 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, la data de 07 ianuarie 2018, la aproximativ ora 17:00, Gaidarlî Vitali, aflându-se în apropierea Penitenciarului nr.1 Taraclia, situat în XXXXXX, din partea de nord-vest, cu scopul transmiterii obiectelor interzise deținuților Penitenciarului nr.1 Taraclia,

intenționat a încercat să efectueze aruncarea pe teritoriul Penitenciarului a obiectelor interzise conform Anexei nr.7 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, și anume a unui pachet de formă neregulată, strâns legat din exterior cu bandă adezivă netransparentă, care conținea în el masă vegetală mărunțită uscată de culoare cafeniu-verde și masă vegetală de culoare verde, care constituie marijuană în cantitate totală de 63,894gr, ulei de canabis (sau hașiș) în cantitate totală de 2,933gr, rășină de canabis în cantitate totală de 14,298gr, constatate prin raportul de cercetare tehnică-științifică nr.XXXXX din 22.02.2018, și care constituie substanțe narcotice, și, conform Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor ce conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa vegetală mărunțită uscată de culoare cafeniu-verde și masă vegetală de culoare verde (marijuană) în cantitate de 63,894gr, uleiul de canabis (sau hașiș) în cantitate de 2,933gr se referă la proporții mari, iar rășina de canabis în cantitate de 14,298gr – la proporții deosebit de mari. Însă, Gaidarlî Vitali nu și-a putut duce intenția sa infracțională până la capăt din cauze ce nu depind de voința sa, deoarece a fost depistat și surprins la fața locului de colaboratorii Penitenciarului nr.1-Taraclia, care ulterior în prezența colaboratorilor IP Taraclia, pe panta vâlcei la distanță de 320 metri de la îngrădirea perimetrului părții de nord a teritoriului Penitenciarului nr.1-Taraclia, au depistat pachetul menționat cu obiecte interzise pentru transmitere deținuților Penitenciarului nr.1 Taraclia, precum și telefonul mobil de model „Nokia”, culoare neagră cu încadrare albastră, cu cartela SIM nr.XXXXX, unde Gaidarlî Vitali le-a aruncat în prealabil.

Tot el, Gaidarlî Vitali la data, ora și locul nestabilit, a procurat ilegal de la o persoană neidentificată masă vegetală mărunțită uscată de culoare cafeniu-verde și masă 3 vegetală de culoare verde, care constituie marijuană în cantitate totală de 63,894gr, ulei de canabis (sau hașiș) în cantitate totală de 2,933gr, rășină de canabis în cantitate totală de 14,928gr, constatate ca atare prin Raportul de cercetare tehnico-științifică nr.XXXXX din 22.02.2018 și care constituie substanțe narcotice, și conform Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, masa vegetală mărunțită uscată de culoare cafeniu verde și masă vegetală de culoare verde (marijuană) în cantitate totală de 63,894gr și uleiul de canabis (sau hașiș) în cantitate totală de 2,933gr se referă la proporții mari, iar rășina de canabis în cantitate totală de 14,298gr - la proporții deosebit de mari, după ce ilegal le-a păstrat asupra sa cu scopul de a le înstrăina deținuților Penitenciarului nr.1- Taraclia, până la 07.01.2018 ora 18:00 – momentul depistării și ridicării lor de către colaboratorii IP Taraclia și ai Penitenciarului nr.1-Taraclia în cadrul cercetării la fața locului – teritoriul de pe panta vâlcei, care se află la distanța de 320 metri de la îngrădirea perimetrului părții de nord a teritoriului Penitenciarului nr.1 Taraclia, amplasat pe XXXXX.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele

constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.art.27, 322 alin.(1) și 217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal.

3. Inculpatul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, nu a participat la judecarea cauzei, nu recunoaște vinovăția, și nu are nici o tangență cu art.217¹ alin.(4) Cod penal.

Totodată, avocatul Covaliov Vitali, în ședința instanței de apel a solicitat repunerea în termen a apelului și admiterea acestuia.

În motivarea cerințelor sale au invocat că, după ce inculpatul a făcut cunoștință cu sentința a depus cererea de apel. În materialele cauzei nu este dovada recepționării sentinței, iar Gaidarlî Vitali a explicat circumstanțele în care a primit sentința, precum și faptul că acesta singur a solicitat-o. Astfel, solicitând casarea sentinței din 04.04.2019 și emiterea unei noi decizii, prin care inculpatul să fie achitat din lipsa elementelor infracțiunii.

4. Prin deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2020, a fost respinsă cererea avocatului Covaliov Vitali, privind repunerea inculpatului în termenul de depunere a apelului și a fost respins apelul declarat de inculpatul Gaidarlî Vitali, ca fiind depus peste termen.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, din materialele dosarului penal rezultă, că în cursul judecării cauzei prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 03.12.2018, s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului Gaidarlî Vitali, iar la data de 11.12.2018, Inspectoratul de Poliție Ceadâr-Lunga a pornit dosarul de căutare. Potrivit proceselor-verbale a ședințelor de judecată, cauza penală a fost examinată în instanța de fond în lipsa inculpatului, dat fiind că ultimul se eschiva de la instanța de judecată. Sentința a fost pronunțată la data de 04.04.2019 în lipsa inculpatului Gaidarlî Vitali.

Instanța de apel a subliniat că, termenul prevăzut în art.402 Cod de procedură penală este unul de decădere, sub aspectul naturii juridice, astfel că nerespectarea acestuia atrage recunoașterea tardivității cererii de apel cu respingerea acestuia. Pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, partea care nu și-a exercitat dreptul procedural în termenul legal, trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective, ceea ce nu se atestă la inculpatul Gaidarlî Vitali.

Instanța de apel a menționat că, apelantul nu se înscrie nici în prevederile art.404 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece legislatorul a stabilit că apelul poate fi depus peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei.

În această ordine de idei, nu au fost plauzibile argumentele inculpatului că nu a luat cunoștință cu sentința, că a solicitat în penitenciar sentința, însă administrația penitenciarului i-a înmânat-o abia la 13 octombrie 2020, nici la reținere nu i-a fost arătată sentința, doar i s-a adus la cunoștință motivul arestării. Potrivit materialelor cauzei inculpatul a cunoscut despre învinuirea înaintată, despre drepturile și obligațiile sale, conferite de Codul de procedură penală și a fost audiat asupra circumstanțelor cauzei la urmărirea penală, în calitate de învinuit a

semnat obligația de prezentare la organul de urmărire penală și la instanță, și obligația de a nu părăsi țara, i s-a adus la cunoștință despre terminarea urmăririi penale, a luat cunoștință cu materialele cauzei și a primit rechizitoriul. Instanța de apel a apreciat critic argumentul inculpatului, precum că nu a citit rechizitoriul din motiv că nu prea știe să citească, și nu a înțeles învinuirea, or dânsul a fost asistat de avocat pe parcursul urmăririi penale, a acceptat să facă declarații la urmărirea penală și a făcut declarații asupra circumstanțelor faptei incriminate.

Pe de o parte inculpatul a invocat ca motiv al depunerii tardive a apelului faptul că nu a primit sentința, și aflându-se în penitenciar, a recepționat-o abia la 13.10.2020, însă a depus apelul la 30.09.2020.

La fel, apelul inculpat Gaidarlî Vitali nu a putut fi repus în termen, din motiv că apelantul nu au indicat careva motive întemeiate, prevăzute de art.403 Cod de procedură penală, precum și careva circumstanțe care ar indica că a fost în imposibilitate să depună apel în termen, și anume nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei. Prin motive întemeiate se are în vedere acele circumstanțe de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.), anume motive ce împiedică posibilitatea exprimării opțiunii de contestare a sentinței. Acestor motive nu le poate fi asimilat faptul nerecepționării sentinței, or nerecepționarea sentinței constituie un impediment de motivare, și nu de declarare.

Totodată, din materialele cauzei se desprinde că Gaidarlî Vitali a fost reținut la data de 29.08.2019 de către autoritățile competente din Federația Rusă. Cererea de extrădare și copia sentinței au fost expediate autorităților ruse, astfel că în momentul luării sub strajă organele de drept din Federația Rusă i-au adus la cunoștință inculpatului Gaidarlî Vitali faptul că va fi extrădat în Republica Moldova pentru executarea sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 04.04.2019. După extrădare, la 28.02.2020 de către angajații Inspectoratului de Poliție Ceadâr-Lunga, Gaidarlî Vitali a fost reținut și trimis în Penitenciarul nr.5-Cahul pentru executarea sentinței și la 02.03.2020 instanța de fond a emis dispoziția de executare, după care Gaidarlî Vitali a fost transferat pentru executarea pedepsei în Penitenciarul nr.1 Taraclia, unde execută pedeapsa până în prezent.

Prin urmare a prezentat relevanță faptul că la 13.03.2020 avocatul Topal Dmitri, angajat pe bază de contract, a solicitat să facă cunoștință cu materialele cauzei, și la aceiași dată a luat cunoștință cu dosarul.

Instanța de apel a considerat că, la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 04.04.2019 de către inculpatul Gaidarlî Vitali, acesta până la depunerea apelului la 30.09.2020 a executat pedeapsa timp de mai bine de 6 luni în instituția penitenciară. Astfel Gaidarlî Vitali nu s-a încadrat nici în prevederile art.404 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia urma să depună cererea de apel în termen de 15 zile din momentul începerii executării pedepsei, nefiind stabilite careva impedimente în acest sens.

În sinteza celor expuse instanța de apel a notat că, prin depunerea apelului la data de 30.09.2020 inculpatul Gaidarlî Vitali a omis termenul de depunere a apelului stipulat la art.art.402, 404 alin.(1) Cod de procedură penală.

5. Avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, în temeiul pct.6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, atât sentința cât și decizia pronunțate în privința lui Gaidarli Vitali sunt ilegale. În opinia apărării aceste hotărâri judecătorești sunt pasibile casării, din motiv că instanța de fond cât și de apel nu au ținut cont de mai multe circumstanțe.

Cu trimitere la normele juridice din codul de procedură penală, ce se referă la modul de apreciere a probelor de către instanța de judecată a indicat că din materialele cauzei penale nu se regăsește nici o probă pertinentă și concludentă care ar dovedi vina acestuia în infracțiunile incriminate, considerând apărarea că instanța de recurs urmează să emită o sentință de achitare.

De asemenea, din materialele cauzei penale și probele prezentate și cercetate în instanța de judecată rezultă, că în acțiunile inculpatului Gaidarli Vitali nu se regăsesc semnele constitutive ale infracțiunilor incriminate, de aceea acesta urmează a fi achitat, deoarece fapta comisă de către inculpat nu întrunește elementele infracțiunii, prevăzute de art.art.217¹ alin.(4) lit. b) și 27, 322 alin.(3) Cod penal. Mai consideră apărarea că, în urma unei analize profunde a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei, instanțele de fond și apel au dispus de toate temeiurile legale pentru admiterea apelului declarat de către inculpat.

5.1. Inculpatul a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora.

În motivarea cerințelor invocate a menționat că, nu a săvârșit infracțiunile imputate, de la dânsul a fost ridicat numai telefonul mobil care până la moment nu a fost reîntors.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil deoarece este depus peste termen, iar recursul avocatului urmează a fi declarat inadmisibil din motiv că nu corespunde cerințelor de formă și conținut.

7. Verificând argumentele recursurilor declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

7.1. Referitor la recursul declarat de către avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și

întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat de inculpatul Gaidarlî Vitali ca fiind depus peste termen, or, în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art.402 alin.(1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Mai mult, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul penal ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi copia hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac al hotărârii va decurge începând cu ziua pronunțării. Statuarea dată, rezultă din analiza coroborată a art.art.402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs reține că, potrivit art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, raportat la explicațiile date de Curtea Supremă de Justiție în deciziile sale, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare.

La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. La calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta.

Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia a fost pronunțată integral la 04 aprilie 2019, iar termenul de declarare a apelului a expirat la 06 mai 2019, însă apelul declarat de inculpat a fost depus la 30 septembrie 2020.

Prin urmare, Colegiul penal investit cu soluționarea prezentului recurs ordinar reține că, instanța de apel a calculat corect termenul de utilizare a căii de atac în condițiile în care acesta este de 15 zile de la data pronunțării sentinței.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul penal menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege.

Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Mai mult, conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte”. Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, instanța de apel a dat o motivare amplă și argumentată în privința cererii de apel depusă de către inculpatul Gaidarlî Vitali ca peste termen, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct.4, concluzii care se însușesc de către instanța de recurs pe deplin și astfel nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CțEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță

Astfel, instanță de recurs, făcând trimitere la art.420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins peste termen, va dispune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Referitor la recursul declarat de inculpat.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia dacă nu corespunde cerințelor de formă și conținut.

Reieșind din conținutul materialelor dosarului, instanța de recurs atestă faptul că, prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2020, a fost respins ca peste termen apelul inculpatului Gaidarlî Vitali, cu menținerea sentinței Judecătoreiei Cahul sediul Taraclia din 04 aprilie 2019, prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27, 322 și 217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal, la pedeapsă definitivă 7 ani și 6 luni.

Potrivit recursului, inculpatul își exprimă dezacordul cu sentința și decizia instanțelor inferioare prin care a fost condamnat, însă în susținerea dezacordului acesta nu indică careva argumente concrete cu privire la ilegalitatea hotărârilor judecătorești adoptate în raport cu temeiurile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

Or, potrivit art.430 pct.5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină în conținut și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art.427 invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală

abordată în cauza dată.

Prin urmare, ținând cont de cele enunțate, Colegiul penal constată că recursul declarat de către inculpat urmează a fi declarat inadmisibil, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

8. În temeiul art.422, 432 alin.(1) – (2) pct.1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Gaidarli Vitali XXXXX*, pe motiv că recursul inculpatului nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, iar recursul avocatului Covaliov Vitali în numele inculpatului, este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 mai 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda